

A szőlő fás részeinek betegségei

A SZŐLŐT MEGTÁMADÓ HÁROM LEGFONTOSABB GOMBABETEGSÉG MELLETT RENDKÍVÜL VESZÉLYESEK A SZŐLŐ FÁS RÉSZEIT KÁROSÍTÓ GOMBÁK IS. A TÓKÉK ÖREGEDÉSÉVEL AZ ÜLTETVÉNYEKBE NŐ AZ ELHALÁST OKOZÓ KÓROKÓZÓK JELENTŐSÉGE, ILLETVE AZ ELLENÜK VALÓ VÉDEKEZÉS SZÜKSÉGESSÉGE.

DR. KOLEVA ROSZICA

Több kórokozó ismeretes, amelyek a szőlő föld feletti fás részeit támadják meg és kordonkarehalást okoznak. Mind-egyikre jellemző, hogy sebeket keresztül fertőzik meg a szőlőt és főleg az idős fás részeket támadják meg. A tápanyagszállítás akadozása miatt a megtámadott fás részek elhalnak, akár az egész törke is kipusztulhat. A fás részeket károsító gombák közül az ESCA-nak és az *Eutypa lata*-nak van a legnagyobb jelentősége.

ESCA - tőkepusztulás, gutaütés

A betegség tünetei főleg a nyár közepén mutatkoznak az idősebb szőlőtőkéken, a fiatal növényekre nem jellemző ez a beteg-

ség. Akut megjelenési formája a levelek és a bogyók hirtelen pusztulása és elszáradása („gutaütéses tünet”). Krónikus formája tipikusan a levél elszíneződéseként jelenik meg, nyár folyamán és kora ősszel ismerhető fel. A fertőzés következtében a levelek között klorotikus foltok jelennek meg, melyek később a fehér szőlőfajtáknál sárga (főképpen), a kék fajtáknál vörösbarna sávokká (1. kép) növekednek. A beteg levelek elszáradnak és idő előtt lehullanak. Az idősebb bogyók fölrepednek, majd később a fürtök elszáradnak. Ez a tünet a lisztharmatos „sérves” bogyóra emlékeztet.

A szőlőtőkék elsősorban a metszés okozta sebeket, a bélszöveten át fertőződnek. A gombák a megtelepedés után

a szőlő fás részeinek (karok, törzs) korhadását okozzák. A fertőzött tőkék néhány éven belül elpusztulhatnak, ha időben nem íjítjuk meg azokat.

Eutypa lata - eutipás ágrákosodás

A betegség kezdeti állapotára jellemző, hogy a beteg tőkék vagy tőkerészek később hajtának ki, erősebb fertőzés esetén rüggypusztulás figyelhető meg. Gyenge, torzult, rövid ízközű hajtások fejlődnek. A levelek kicsik maradnak, klorotikusak, néha hullámosodnak, torzulnak. A vontatott virágzás miatt csak kis bogyójú fürtök alakulnak ki. A szállítószövetek növekvő károsodása miatt a hajtásnövekedés évről évre gyengébb lesz, végül a tőke részben vagy teljesen elpusztul (2. kép). A farontó gombák leggyakrabban a fejmű-

velésű tőkét károsítják.

A behatolt gombák ellen közvetlen kémiai védekezés nem lehetséges. Csökkenti a fertőzés lehetőségét, ha szüret után és tavasszal a metszés után réztartalmú készítményt (pl. bordói levet) használunk lemosásszerűen, valamint ha a nagyobb sebfelületeket azonnal sebkezelő anyaggal kenjük be. A beteg, többéves tőkerészeket a szőlőskertből el kell távolítani és égetéssel megsemmisíteni. Tüzelésre fel lehet használni, de addig feltétlenül tető alatt kell tárolni.

Vashiány

A szőlőnövényeken élettani (pl. hiány-) betegségek is kialakulhatnak. Leggyakrabban a sárgulás (mészklorózis, vashiány), amely a klorofillképződéshez elengedhetetlen, vízben oldható vas hiányát jelzi. A hiánytünetek a rossz oltásforradás, a talaj magas mésztartalma vagy az alany gyenge méstűrő képessége miatt jelenhetnek meg. Ez a hiánybetegség nehezen orvosolható, meszes talajokon a leggyakoribb és a vasanyagcsere zavarait jelzi. Az ilyen talajokon a méz gátolja a talajban kötött vas felszabadulását.

Fontos!

Ha csak a törzs felső része fertőződött, visszavágással és a hiányzó részek újranivelésével a tőkét megmenthetjük. Kordonkarehalás betegség fellépésének gyanúja esetén feltétlenül javasolt a szakember véleményének kikérése!

A vashiány legjellemzőbb tünete, hogy május végétől egy-egy hajtás levelei a hajtásúcstól kezdődően elsárgulnak, kifehérednek, miközben az erezet zöld marad (3. kép). Erős klorózis esetén azonban a levelek teljesen elsárgulnak, és a hónaljhajítások levelei is kifehérednek. A vashiányos levelek a levélperemtől kezdve halnak el. Bogyóelrűgás, csökkent vesszőnövekedés is előfordulhat. A meszes foltokban a tőkék legyengülnek és elpusztulhatnak.

Ha az előző évben a szőlőleveleken a mézsklorózis tüneteit észleltük, érdemes a tőkét minél előbb meggyógyítani. A vashiány ellen a legeredményesebb védekezés a kiváltó okok megszüntetése, például mésztűrő alanyok használata, a talajtömörödés megszüntetése, harmonikus foszfor- és káliumellátás a talaj mésztartalmának figyelembevételével, kiegészítve vaskelát-adagolással talaj-, illetve

lombtrágya formájában. Javasolt vaspótló lombtrágya-készítmények pl. a *Fitoferr T-3* vaskelát, a *Mikromix-A-Vas-Magnézium* lombtrágya, a *Voligop Vas*, valamint a *Fitohorm 55 Fe* vasoldat, és a *Damisol Vas* oldatműtrágya.

Fizessen elő most!

Magyar Mezőgazdaság - Piacvezető agrárgazdasági hetilap!

Kiadó: Magyar Mezőgazdaság Kft., 1141 Budapest, Mirtusz u. 2.
Tel.: 06-1-470-0411, fax: 06-1-470-0410
E-mail: info@magyarmezogazdasag.hu, web: www.magyarmezogazdasag.hu

Megrendelőlap

Megrendelem a **Magyar Mezőgazdaság** című lapot példányban az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Megrendelő címe:

Számlázási név:

Számlázási cím:

Iđótartam: 1 évre 24 720 Ft
 1/2 évre 12 360 Ft

Fizetés módja: csekk
 átutalás

.....
aláírás

A lap megrendelhető a megrendelőlap visszaküldésével a Magyar Mezőgazdaság Kft., 1141 Budapest, Mirtusz u. 2. címre, vagy előfizethető az ország bármely postáján, és a hírlapkiadásitöknél, valamint e-mailen a hirlapelfozetes@posta.hu címen, és a +36-1-767-8262-es telefonszámon. A Magyar Mezőgazdaság Kft. az adatok gyűjtésekor, feldolgozásakor a 2011. évi CXII. törvény alapján jár el.